

ZILUPES NOVADA BĀRIŅTIESAS KOMPETENCE UN PIENĀKUMI

Bāriņtiesa ir Zilupes novada pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kas prioritāri nodrošina bērna vai citas rīcībnespējas personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesas darbību regulē Bāriņtiesu likums, LR Civillikums, MK 19.12.2006. noteikumi Nr.1037 „Bāriņtiesas darbības noteikumi”, Administratīvā procesa likums un citi ārējie normatīvie tiesību akti.

Bāriņtiesas pienākumi:

- aizstāvēt bērna vai citas rīcībnespējīgas personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības;
- izskatīt iesniegumus un sūdzības, to skaitā iesniegumus un sūdzības par vecāka, aizbildņa, aizgādņa vai audžuģimenes rīcību;
- piedalīties lietas izskatīšanā tiesā un sniegt atzinumu, ja likums nosaka vai tiesa atzīst bāriņtiesas piedalīšanos lietas izskatīšanā par nepieciešamu;
- sadarboties ar citām bāriņtiesām, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām, veselības aprūpes un izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem un policijas iestādēm, lai nodrošinātu bērna vai citas rīcībnespējīgas personas tiesību un interešu aizstāvību;
- informēt pašvaldības sociālo dienestu vai citu atbildīgo institūciju par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība;
- neizpaust informāciju, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērnam vai citai rīcībnespējīgai personai;
- sniegt palīdzību bērnam vai citai rīcībnespējīgai personai, kura pēc palīdzības vērsusies bāriņtiesā;
- Kriminālprocesa likumā noteiktajos gadījumos pārstāvēt bērnu vai citu rīcībnespējīgu personu kriminālprocesā.

Bāriņtiesas kompetence:

Bērna personisko interešu un tiesību aizstāvība - bāriņtiesa lemj:

- par atļaujas došanu stāties laulībā pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas, ja atļauju nav devis neviens no vecvecākiem vai aizbildnis;
- par pilngadības piešķiršanu pirms 18 gadu sasniegšanas;
- par valsts sociālo pabalstu, apgādnieka zaudējuma pensijas izmaksas pārtraukšanu personai, kura neaudzina bērnu, un izmaksu personai, kura faktiski audzina bērnu;
- par bērna uzvārda, vārda vai tautības ierakstu, ja vecāki par to nevar vienoties;
- par piekrišanu paternitātes atzīšanai, ja bērna māte mirusi, ja tiesa bērna māti vai tēvu atzinusi par rīcībnespējīgu vai ja bērna mātes atrašanās vieta nav zināma;

Bērna aprūpes un aizgādības tiesību atņemšana, atjaunošana - bāriņtiesa lemj:

- par aprūpes tiesību atņemšanu vecākam;

- par aprūpes tiesību atjaunošanu vecākam, ja zuduši šķēršļi, kas bija par pamatu aprūpes tiesību atņemšanai;

- par prasības iesniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu;

Aizbildnības nodibināšana un aizbildņa iecelšana - bāriņtiesa lemj:

- par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu;
- par aizbildņa atcelšanu, ja konstatēta bērna interesēm neizdevīga aizbildņa darbība;
- par aizbildņa atlaišanu no pienākumu pildīšanas atbilstoši CL un Bāriņtiesu likuma prasībām;

Audzūģimenu jautājumos - bāriņtiesa lemj:

- par ģimenes, vai personas atbilstību audzūģimenes pienākumu pildīšanai;
- par audzūģimenes statusa piešķiršanu, vai statusa atņemšanu, ja konstatēts, ka audzūģimene nepilda pienākumus atbilstoši bērna interesēm, vai atsakās no pienākumu pildīšanas;
- par bērna ievietošanu audzūģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā;

Bērna ievietošana ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā - bāriņtiesa lemj:

- par bāreņa vai bez vecāku gādības palikuša bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, ja ārpusģimenes aprūpi nav iespējams nodrošināt audzūģimenē vai pie aizbildņa;

Adopcijas jautājumos - bāriņtiesa lemj:

- par personas atzīšanu par adoptētāju;
- par brāļu un māsu, pusbrāļu un pusmāsu šķiršanu adopcijas gadījumā;
- par to, vai Latvijā iespējams nodrošināt bērna audzināšanu ģimenē vai pienācīgu aprūpi;
- par bērna nodošanu adoptētāja aprūpē un uzraudzībā līdz adopcijas apstiprināšanai;
- par adopcijas atbilstību bērna interesēm;

Aizgādības jautājumos bāriņtiesa saskaņā ar tiesas lēmumu par aizgādības nodibināšanu iecel aizgādni :

- personai, kuru tiesa atzinusi par rīcībnespējīgu un tās mantai;
- personai izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ;
- promesošas vai pazudušas personas mantai;
- mantojumam;
- testamenta izpildīšanai;

Bērna mantisko interešu un tiesību aizsardzība - bāriņtiesa lemj:

- par atļauju pieņemt vai atraidīt bērna vārdā viņam piekritušo mantojumu;
- par bērnam piederošās mantas pārdošanu par turgus vērtību vai izsolē;
- par mantojuma sadalīšanu, bērna mantas atsavināšanu, iekļīlāšanu vai apgrūtināšanu ar citām lietu tiesībām;
- par īpašuma iegūšanu bērnam;
- par vecāka atstādināšanu no bērna mantas pārvaldības, ja vecāks pārvalda mantu neatbilstoši bērna interesēm;
- bāriņtiesa iecel aizbildni tiesisku darījumu noslēģšanai starp bērnu un vecākiem;

Bāriņtiesa pēc tiesas pieprasģjuma sniedz atzinumus, kas nepiecieģšami:

- saskarsmes tiesģibas izmantoģšanas kārtģibas vai viena vecāka atģseviģģkas aizģgādģibas noteģķģšanai;

- aizgādības tiesību atņemšanai vai atjaunošanai;
- paternitātes atzīšanai vai apstrīdēšanai.

Bāriņtiesa lietas izskata un lēmumus pieņem koleģiāli bāriņtiesas sēdē.

Bāriņtiesas lēmumi, kas pieņemti tās kompetences ietvaros, ir obligāti visām fiziskām un juridiskām personām.